

Herders of kudde(n)?

Inleiding:

Als Jakob in Genesis 29 in de omgeving van Haran, de plaats waar hij zijn toevlucht wil zoeken, aankomt, ziet hij daar herders met kudde(n) kleinvee. De dieren liggen bij een put te wachten tot ze te drinken krijgen.

Dan onderbreekt de schrijver het verhaal om uitleg te geven over dit gebeuren. Blijkbaar ging hij ervan uit dat lezers niet meer op de hoogte waren van zo'n situatie.

De herders verklaren Jakob dat ze pas tot het drinken van de dieren over kunnen gaan als alle kudde(n) verzameld zijn bij de put. Als reden geven zij op dat de steen voor de aanwezigen te zwaar is om van de opening van de put te rollen. Of dit een verzinsel is, is niet zeker. Het is mogelijk dat er een andere reden is. Namelijk dat zo'n afspraak gebaseerd is op onderling wantrouwen. Als alle herders met hun kudde(n) gearriveerd zijn, kunnen de dieren tegelijk drinken. En dan worden niet degenen die het eerst gearriveerd zijn bevoordeeld doordat hun kudde(n) meer gelegenheid krijgen om te drinken.

Herders of kudde(n)?

Maar waar het om gaat is of in de tekst van Genesis 29: 3 en 4 sprake is van herders of van kudde(n). Het Hebreeuwse woord voor 'kudde(n)' is '*adarim*' en het woord voor 'herders' is '*ro'im*'. Het enige verschil tussen deze woorden is de letter 'd' (want klinkers/klanken worden in het Hebreeuws niet door letters aangegeven. Beide woorden bestaan uit de letters *heh- ayin - resh* en *mem*, waarbij 'kudde(n)' de *daleth*, de 'd', als extra letter heeft (ook staat de *ayin* nog op een verschillende plaats).

Omdat Jakob 'hen' aanspreekt in vers 3 en 4, zal met 'hen' echt wel herders bedoeld zijn en niet de kudde(n) kleinvee. Andere teksten dan de Hebreeuwse tekst, waaronder de Samaritaanse Pentateuch, enkele handschriften van de Septuaginta en de Arabische versie, lezen in plaats van '*adarim*' het woord '*ro'im*'.

Ook al vertalen twee toonaangevende vertalers als Gispén, Hamilton en Speiser hier dan ook 'herders', de meeste exegeten gaan hier niet in mee. En ook de hedendaagse Nederlandse vertalingen houden het op 'kudde(n)'.

Lukas de Groot, April 2024